

Weekdoos verbetert therapietrouw bij ouderen

Marieke Verlaan-Snieders

Zorgverleners signaleren regelmatig dat ouderen vergeten hun medicijnen in te nemen. Zij gebruiken vaak verschillende medicijnen, missen het overzicht en het kortetermijngeheugen laat hen in de steek. Een weekdoos met medicijnen kan de therapietrouw verbeteren.

Het gebruik van een weekdoos leidt tot een toename in de therapietrouw onder ouderen in vergelijking met medicatie zonder herinneringsverpakking. Het is zinnig om ouderen die de huisartsenpraktijk bezoeken het gebruik van weekdozen aan te raden. Baxterverpakkingen zijn een goed, maar duurder alternatief. Bij ernstige cognitieve problemen zal het effect van herinneringsverpakkingen minder zijn.

HERINNERINGSVERPAKKING WERKT

Een zoekopdracht in PubMed toonde dertig resultaten. De zoektermen waren: 'drug packaging' [Mesh] AND 'medication adherence' [Mesh], de limits: article types clinical trial en review. Bestuderen van de abstracts leverde vier relevante literatuuronderzoeken op, waaronder een Cochrane-review uit 2011.¹ Nadien zijn nog twee relevante literatuuronderzoeken verschenen.^{2,3} Het vierde onderzoek is buiten beschouwing gelaten, omdat alle besproken artikelen ook in de andere onderzoeken terugkomen of een andere patiëntenpopulatie betreffen (psychiatrische patiënten).⁴

De Cochrane-review includeerde twaalf onderzoeken met verschillende methoden van herinneringsverpakkingen (baxter, weekdoos). Er werden twee meta-analyses uitgevoerd, over het effect op bloeddrukdaling bij antihypertensiva en HbA1c-metingen bij orale antidiabetica. Beide uitkomstmaten verbeterden met een herinneringsverpakking, maar de auteurs maakten geen onderscheid in de methode van verpakken. In vier van de geïnccludeerde onderzoeken is een weekdoos gebruikt als interventie, bij slechts een onderzoek werd specifiek gekeken naar ouderen.⁵ Winland-Brown et al. keken naar ouderen met tekenen van therapieontrouw. Daarin vergeleken zij het gebruik van een weekdoos met inname zonder herinneringsmiddel. Resultaat: er was een significant verschil in het aantal vergeten medicamenten na een maand, drie en zes maanden.

Boeni et al. includeerden dertig onderzoeken over het effect van herinneringsverpakkingen op therapietrouw. Geen van deze onderzoeken is gepubliceerd na het verschijnen van de Cochrane-review. Exclusiecriteria waren minder stringent, zo zijn er ook cohortonderzoeken meegenomen. In deze onderzoeken werd opnieuw geen onderscheid gemaakt tussen de algemene en oudere populatie of tussen de methodes van herinneringsverpakking. Deze review toonde een positief effect op zowel de therapietrouw als de klinische uitkomstmaten, maar de auteurs zetten zelf vraagtekens bij de zwakke onder-

Raad ouderen het gebruik van een weekdoos aan.

Foto: iStock

zoekskwaliteit en het ontbreken van bijvoorbeeld economische en veiligheidsuitkomstmaten.

Zedler et al. voerden een meta-analyse uit met elf onderzoeken. De meta-analyse beperkt zich niet tot ouderen. Alle onderzoeken met psychiatrische patiënten zijn geëxcludeerd, en alleen onderzoeken met adequate effect sizes geïnccludeerd. Het aantal geïnccludeerde onderzoeken in deze meta-analyse is daarom kleiner. De therapietrouw nam significant toe. In een subgroep-analyse is het effect van weekdozen vergeleken met baxterverpakkingen. Het effect van baxterverpakkingen bleek significant hoger, evenals de kosten in deze groep. Een andere subgroep-analyse liet zien dat het effect bij patiënten met cognitieve problematiek minder positief is.

DE WEEKDOOS WERKT

In de meta-analyses zijn heterogene patiëntengroepen gepoold, dit bemoeilijkt een specifieke uitspraak over ouderen. De onderzoeken naar het effect van herinneringsverpakkingen onder ouderen tonen unaniem een positief effect. Alle reviews die gedaan zijn naar het effect van herinneringsverpakkingen in vergelijking met inname van medicatie zonder herinneringsverpakking tonen een positief effect. Het enige onderzoek dat baxterverpakkingen vergelijkt met weekdozen, toont een gunstiger resultaat voor baxters. De kosten liggen met deze methode echter hoger. ■

LITERATUUR

1. Mahtani KR, Heneghan CJ, Glasziou PP, Perera R. Reminder packaging for improving adherence to self-administered long-term medications. *Cochrane Database Syst Rev* 2011;9:CD005025.
2. Boeni F, Spinatsch E, Suter K, Hersberger KE, Arnet I. Effect of drug packaging on medication adherence: a systematic review revealing research gaps. *Cochrane Database Syst Rev* 2014;3:29.

-
3. Conn VS, Ruppert TM, Chan KC, Dunbar-Jacob J, Pepper GA, De Geest S. Packaging interventions to increase medication adherence: systematic review and meta-analysis. *Curr Med Res Opin* 2015;31:145-60.
 4. Zedler BK, Kakad P, Colilla S, Murrelle L, Shah NR. Does packaging with a calendar feature improve adherence to self-administered medication for long-term use? A systematic review. *Clin Ther* 2011;33:62-73.
 5. Winland-Brown JE, Valiante J. Effectiveness of different medication management on elders' medication adherence. *Outcomes Management for Nursing Practice* 2000;4:172-6.

Verlaan-Snieders M. Weekdoos verbetert therapietrouw bij ouderen. *Huisarts Wet* 2018;61:DOI:10.1007/s12445-018-0012-8.
Huisartsenpraktijk Verlaan, Haarlem: M.N.E. Verlaan-Snieders, kaderhuisarts ouderengeneeskunde. mverlaan@kcoetz.nl.
Mogelijke belangenverstrengeling: niets gemeld.
Dit is een CAT, critically appraised topic, waarbij de auteur een evidence-based antwoord op een praktijkvraag wil krijgen.